

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл. бр. Гж1. 2227/12
Дана: 24.10. 2012. године
НОВИ САД

У ИМЕ НАРОДА!

Апелациони суд у Новом Саду, у већу састављеном од судија Мире Тубин Чанак, председника већа, Марије Габрић и Габриеле Миловановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца **Ђ. Н.** из С.,, кога заступа Д. Д., адвокат из С., против **туженог З. за ј. з. С.**,, кога заступа Ж. В., адвокат из Н. С., ради поништаја решења о отказу, одлучујући о жалби тужиоца против пресуде Основног суда у Суботици пословни број 11 П1. 485/11 од 31. маја 2012. године, на седници већа одржаној 24.10. 2012. године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба тужиоца **се одбија**, пресуда Основног суда у Суботици пословни број 11 П1. 485/11 од 31. маја 2012. године, **потврђује**.

Одбија се захтев туженог за накнаду трошкова за састав одговора на жалбу у износу од 6.750,00 динара.

Образложење

Пресудом првостепеног суда одбијен је тужбени захтев да се поништи Решење директора туженог број од године и наложи туженом да тужиоца врати у радни однос на послове који одговарају његовој стручној спреми и радним способностима, са свим правима из рада и на основу рада почев од године, као и да му надокнади трошкове спора и обавезан је тужилац да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 43.500,00 динара у року од 8 дана, под претњом извршења.

Благовременом жалбом одлуку побија тужилац због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и због одлуке о трошковима поступка, са предлогом да овај суд жалбу уважи, првостепену пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на понови поступак или исту прениачи тако што ће усвојити тужбени захтев тужиоца и обавезати туженог да накнади тужиоцу трошкове парничног и жалбеног поступка.

Жалба није основана.

Испитујући побијану пресуду у границама разлога наведених у жалби а пазећи по службеној дужности на битне повреде парничног поступка из чл. 361 ст. 2 тач. 1, 2, 5, 7 и 9 ЗПП-а и на правилну примену материјалног права, сходно одредби члана 372 ст. 2 ЗПП-а, овај суд налази да је побијана пресуда донета без битних повреда поступка, а да је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд правилно применио материјално право.

Утврђено је да је тужилац био у радном односу код туженог од године. Тужилац има IV степен стручне спреме, хемијско-технолошки је техничар и има положен стручни испит. Према Уговору о раду од године тужилац је обављао послове хемијског техничара у Одељењу санитарне хемије, а потом је обављао послове портира у Одељењу санитарне хемије. Према Анексу број 13 уговора о раду од године тужилац од године обавља послове магационера у Служби за правне, економско-финансијске, техничке и друге сл. послове. У априли 2010. године С. Љ. која је до тада обављала послове оператера за магацинско полсовање, пребачена је у Одсек набавке и магацинског пословања, на послове референта а тужилац је распоређен на послове магационера.

Почетком 2011. године Управни одбор туженог је због економских проблема у пословању, донео одлуку о покретању поступка решавања вишка запослених у циљу рационализације пословања.

Тужени је дана 30.06.2011. године донео нови Правилник о организацији и систематизацији послова којим су у оквиру Службе за правне, економско-финансијске, техничке и друге сличне послове, Одељења за правне и опште послове, Одсека за набавку систематизовани послови референта Одсека набавке и магацинског пословања, за које послове се захтева IV степен стручне спреме, завршена гимназија или средња школска спрема економског или хемијског смера, предвиђен је један извршилац. Правилник је објављен на огласној табли туженог 22.08.2011. године, а ступио је на снагу 30.08.2011. године.

Тужени је дана 01.07.2011. године доставио НСЗ, Филијали у Суботици, Предлог програма решавања вишка запослених у процесу рационализације, са списком запослених за чијим је радом престала потреба.

Предлог програма решавања вишка запослених достављен је синдикату туженог, чији је Извршни одбор дана 11.07.2011. године одржао састанак, на којем су изнете примедбе на допис и предлог за решавање вишка запослених у смислу да није прецизиран тачан број запослених који одлазе у следећем кругу, да су запослени незадовољни оцењивањем, нетранспарентношћу и начином обавештавања о оценама, да синдикат није добио на увид критеријуме за оцењивање, оцене, нити је представник синдиката учествовао у оцењивању.

УО туженог је на седници одржаној 30.07.2011. године донео Програм за решавање вишка запослених. Програм садржи основне податке о туженом, разлоге престанка потребе за радом запослених, укупан број запослених код туженог, постојећу и нову систематизацију послова, број, квалификациону структуру, године старости и стаж осигурања запослених који су вишак, критеријуме за утврђивање вишка запослених, мере којима се стварају услови за запошљавање, начин решавања вишка запослених, рок у коме ће бити отказан уговор о раду, средства потребна за финансирање програма и начин финансирања програма. Наведено је да је укупан број запослених у З. 146, од чега је број радника који су утврђени као вишак 14 запослених, међу којима је и тужилац. У истом програму наведени су основни критеријуми за оцењивање резултата рада као: оцена знања запослених која подразумева оцену укупног броја упутстава, процедура, метода, стандарда, послова, активности и радних

задатака за радно место, број за који је оспособљен да самостално ради, проценат знања и оцену знања те оцену знања и свести запослених као: обављање задатака – залагање, практичну примену знања, тимски рад, самоиницијативу, ажурност, тачност вођења документације, извештавање, утисак који оставља и радна дисциплина, одржавање хигијене, еколошки приступ и уштеда ресурса, свест о значају својих активности, флексибилност у раду. Затим следи оцена начелника запослених и начин бодовања. Програм је био разматран од стране синдиката и стављен на огласну таблу.

Списак радника који су утврђени као технолошки вишак тужени је објавио на огласној табли. На поменутом списку су наведена имена запослених, стручна спрема, занимање, послови које обављају, године стажа и живота и износ отпремнине. На списку под редним бројем 4 се налази и тужилац, за кога је наведено да има 12 година стажа и 33 године живота.

У поступку утврђивања броја запослених за чијим радом је престала потреба, запослени су били упознати да ће се вршити оцењивање, о томе се причало и на састанцима одељења и на синдикалним састанцима као и међу запосленима. Радници су и ранијих година били оцењивани, и у претходном поступку утврђивања вишка запослених и о томе су имали сазнања.

Пре и након оцењивања обављен је разговор са запосленима од стране начелника одељења. Након оцењивања запослени нису у писменој форми обавештени о оцени већ су обављени разговори са њима и радник је могао да изврши увид у своју оцену, са чиме су такође запослени били упознати на састанцима. Није била предвиђена могућност изјављивања правног лека на оцену, запосленима који су били незадовољни оценом речено је да се могу обратити директору и УО туженог и неки су ту могућност искористили.

Оцењивање тужиоца и С. Љ. вршили су непосредни претпостављени Н. Ш. шеф Одсека набавке те К. Б., начелник Одељења за правне и опште послове и тужилац је оцењен мањом оценом од колегинице али је разлика била мала. Након оцењивања К. Б. је поново обавио разговор са тужиоцем и саопштио му да ће бити проглашен технолошким вишком, тужилац није тражио да види своју оцену али је знао да је слабије оцењен у односу на С. Љ. Тужилац није приговарао оцени.

Решењем директора туженог број од године тужиоцу се отказује уговор о раду на пословима магационера због економских промена и престанка потребе за његовим радом и због усвајања новог Правилника о организацији и систематизацији послова од 30.06.2011. године, којим је смањен број извршилаца у Одсеку за набавку. Потом је наведено да је применом критеријума – оцена резултата рада, тужилац утврђен као вишак на пословима магационера у Одсеку за набавку, Службе за правне, економско-финансијске, техничке и друге сличне послове, да се запослени у писаној изјави одрекао права на отказни рок из Програма решавања вишка запослених и затражио да му радни однос престане по повратку са искоришћеног годишњег одмора, да тужени није био у могућности да за тужиоца обезбеди ниједну од мера из чл. 156 ст. 2 Закона о раду, имајући у виду да је од НСЗ добијено обавештење да на тржишту рада нема потражње за занимањем које има тужилац, као и да у Правилнику о организацији и систематизацији послова нису систематизовани послови на које би се тужилац могао преместити, односно преквалификовати или доквалификовати, нити распоредити са непуним радним временом. Како је до престанка радног односа тужиоца дошло због престанка потребе за његовим радом, биће му исплаћена отпремнина у износу од 186.296,00 динара пре престанка радног односа. Решење је донео и потписао директор туженог др М. М. и оверен је печатом туженог. Тужилац је решење примио године.

Тужиоцу је отпремнина у износу од 186.296,00 динара исплаћена дана године.

Послови које је тужилац обављао код туженог придодати су према Правилнику о организацији и систематизацији послова од 30.06.2011. године пословима референта Одсека набавке и магацинског пословања, ове послове код туженог обавља Љ. С. и то три сата дневно, у периоду од 07,00 сати до 10,00 сати обавља послове у магацину, а у преосталом делу радног времена обавља послове референта.

Полазећи од наведеног чињеничног стања и одредбе чл. 179 ст. 1 тач. 9, чл. 153-158. и 182 Закона о раду ("Сл. гласник РС", број 24/05, 61/05 и 54/09), првостепени суд је заузео став да је тужбени захтев неоснован, који став прихвата и овај суд.

Наиме, одредбом чл. 179 ст. 1 тач. 9 наведеног закона је прописано да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом чл. 158 ст. 1 истог закона прописана је обавеза послодавца у случају отказа уговора о раду у смислу чл. 179 ст. 1. тач. 9 овог закона, да запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду.

Одребе чл. 153-156 истога закона се односе на Програм решавања вишка запослених.

Првостепени суд утврђује да је тужени у конкретном случају наведене законске одредбе поштовао у поступку доношења спорног решења од године којим је тужиоцу отказан уговор о раду, јер је за његовим радом престала потреба због технолошких, економских и организационих промена.

Наиме, Законом о раду је предвиђена обавеза послодавца да, пре доношења програма решавања вишка запослених, у сарадњи са репрезентативним синдикатом код послодавца и Националном службом за запошљавање, предузме одговарајуће мере за ново запошљавање вишка запослених (чл. 154.), као и обавеза да синдикату и Националној служби за запошљавање достави предлог програма решавања вишка запослених, а ради давања мишљења (чл.155. ст. 2). Утврђивање наведених обавеза обезбеђује обавештавање представника запослених и надлежног државног органа о свим важнијим аспектима планираног отпуштања, будући да се у програму решавања вишка запослених утврђују разлози престанка потребе за радом запослених и укупан број и структура запослених код послодавца, успостављају критеријуми за утврђивање вишка запослених, предвиђају мере за запошљавање, обезбеђују средства за решавање социјално-економског положаја вишка запослених и прецизира рок у коме ће им бити отказан уговор о раду.

Тужени је донео Програм решавања вишка запослених у коме су садржани критеријуми за утврђивање вишка запослених у смислу чл. 155. ст. 1. тач.4. Закона о раду. Програм је објављен на огласној табли туженог. Према овом програму, за радна места где се смањује број извршилаца, па и за посао магационера који је обављао тужилац, критеријум за утврђивање вишка запослених је била оцена резултата рада.

Приликом доношења побијаног решења, тужени је применио прописани критеријум, будући да су непосредни претпостављени тужиоца оценили нижом оценом од колегинице С. Љ.. Наведени послови магационера које је обављао тужилац су према Правилнику о организацији и систематизацији послова од 30.06.2011. године придодати пословима референта Одсека набавке и магацинског пословања, ове послове код туженог обавља Љ. С. и то три сата дневно, у периоду од 07,00 сати до 10,00 сати обавља послове у магацину, а у преосталом делу радног времена обавља послове референта. Сходно наведеном не може се прихватити навод жалбе тужиоца да није утврђено да је смањен обим посла код туженог. У програму технолошког вишка тужени је утврдио разлоге постојања технолошког вишка, број укупно запослених (146) и број радника који представљају вишак (14), класификациону структуру, године старости и стажа ових радника, критеријуме, могућност за распоређивање интерно или код другог послодавца те износ отпремнине.

Предлог програма решавања вишка запослених достављен је Националној служби за запошљавање и синдикату туженог. Национална служба за запошљавање је у свом мишљењу навела да не постоји потреба за запошљавањем радника код других послодаваца. Такође, ни код туженог тужилац није могао да се распореди на друге послове.

Жалбом тужиоца неосновано се истиче да је побијано решење којим је тужиоцу отказан уговор о раду незаконито из разлога што је донетао пре ступања на снагу Правилника о организацији и систематизацији послова којим је смањен број извршилаца на његовом радном месту. Међутим, у ситуацији када је код туженог већ био донет програм решавања вишка запослених, у коме је констатовано да је тужилац један од радника којима по овом основу престаје радни однос, доношење побијаног решења пре ступања на снагу новог Правилника којим је смањен број извршилаца, не чини решење незаконитим јер је исти донет у складу са одлуком управног одбора туженог о покретању поступка решавања вишка запослених, након чега је донет и Програм за решавање вишка запослених.

Неоснован је навод жалбе да је оспорено решење незаконито јер је исто тужилац примио године у 8,00 часова, а отпремнина му није исплаћена пре уручења решења, већ истог дана у 12,00 часова. Наиме, решење о престанку радног односа неће бити ништаво ако је отпремнина извршена након пријема истог, ако је запослени примио отпремнину пре поднете тужбе за поништај решења о престанку радног односа. Како је тужиоцу отпремнина исплаћена истог дана када му је уручено и решење о отказу, чињеница да је отпремнина исплаћена само неколико сати након пријема решења не чини наведено решење незаконитим.

Тужилац у жалби истиче да није знао за оцењивање и који су критеријуми примењени приликом оцењивања, те да му тужени није дао могућност да изјави приговор на оцену. Наведени жалбени наводи се не могу прихватити. У току поступка првостепени суд је сходно одредби чл. 8. ЗПП-а на основу исказа сведока Ш. Н., В. М., Б. К. и С. Љ. утврдио да су запослени били упознати са оцењивањем, да су о томе извештавани на састанцима одељења и синдиката, да су и сами радници о томе међусобно разговарали, да је са тужиоцем пре оцењивања обављен разговор и да је био упознат са овом чињеницом, а у прилог наведеном иде и чињеница да је тражио да буде оцењен за послове порттира које је претходно обављао. Критеријуме је утврђивао менаџмент туженог који чине саставни део програма и утврђују се слободно од стране

послодавца. Што се тиче могућности приговора на оцену, тужени није ни дужан да тужиоцу омогући приговор на оцену јер је то аутономно право туженог, а како тужилац у току поступка није доказао да је било неправилности у поступку оцењивања, односно примене критеријума, неосновано је супротно жалбено истицање тужиоца. Такође тужилац је могао од туженог да тражи на увид оцену и да евентуално приговори на њу.

Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова за састав одговора на жалбу сходно одредби чл. 150. ЗПП-а.

Сагласно наведеном применим одредбе чл. 375. ЗПП-а, одлучено је као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Мира Тубин Чанак

Напомена

Рев2 191/2013 од 25.04..2013. године одбијена као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2227/12.

АПЕЛАЦИОНИ СУД НОВИ САД

Гж1.2227/12

БЕЛЕШКА О ВЕЋАЊУ И ГЛАСАЊУ

Дана: 24.10.2012. године

Председник већа: Мира Тубин Чанак

Члан већа : Марија Габрић

Члан већа: Габриела Миловановић

Судија известилац: Марија Габрић

Судијски помоћник: Братислава Миленковић

Записничар: Беатрикс Перчић

ОДЛУКА ЈЕ ДОНЕТА ЈЕДНОГЛАСНО

Записничар, Чланови већа, Председник већа
